

Het Europees aanhoudingsbevel

Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

Reeks casestudies - Gids voor opleiders

Opgesteld door:

Prof. André Klip

Universiteit Maastricht

Honorair rechter - Hof van Beroep 's-Hertogenbosch

Inhoudsopgave

A.	Casestudies.....	1
I.	Voorbeeldscenario: Vragen.....	1
II.	Oefeningen	2
III.	Voorbeeldscenario 2, voortzetting van Zaak 1; Vragen	3
IV.	Aanvullende taak: EAB naar Noorwegen?	3
B.	Aanvullende opmerkingen voor de opleiders over de zaken	4
C.	Methodologische aanpak	5
I.	Algemeen idee en hoofdthema's	5
II.	Werkgroepen en structuur van het seminarie	6
III.	Aanvullend materiaal	7
IV.	Recente ontwikkelingen.....	7
D.	Oplossingen.....	8

Het Europees Aanhoudingsbevel

A. A. I. Voorbeeldscenario 1:

Het hoofd van politie van Heraklion, in naam van het Openbaar Ministerie verbonden aan het Hof van Beroep van Oostelijk Kreta, vaardigt een EAB uit aan Nederland betreffende een arts van Nederlandse nationaliteit (Dr. Drion), die in Maastricht verblijft en vermeendelijk moord en sabotage zou hebben gepleegd. De feiten van moord houden verband met zijn hulp bij de levensbeëindiging van Karalisin Thessaloniki, die van Griekse nationaliteit is. Op uitdrukkelijk verzoek van Karalis injecteerde Drion hem met een dodelijke vloeistof, die enkele minuten later zijn dood veroorzaakte. De feiten van sabotage houden verband met de vernieling van het eigendom van Aegean Airlines op het vliegveld van Athene, die het resultaat was van de frustratie van dr. Drion toen hij ontdekte dat hij zijn retourvlucht naar Maastricht gemist had.

Vragen:

1. *Bestaat er een verplichting voor Nederland om dr. Drion over te leveren en zo ja, onder welke voorwaarden?*
2. *Zou het een verschil uitmaken indien de feiten zich niet in Griekenland maar in Nederland hadden voorgedaan?*
3. *Kan Nederland de strafbare feiten beoordelen en ze naar Nederlands strafrecht kwalificeren?*
4. *Speelt de nationaliteit van de gezochte persoon een rol?*
5. *Zal de gezochte persoon zich in hechtenis bevinden tijdens de procedure?*
6. *Welke autoriteiten zullen aan beide kanten betrokken zijn bij dit EAB?*
7. *Wat is de in Nederland bepaalde procedure en hoeveel tijd neemt deze in beslag?*
8. *Welke rol spelen de Griekse autoriteiten tijdens de overleveringsprocedure?*
9. *Wanneer en hoe vindt de overlevering plaats?*
10. *Laten we aannemen dat de overlevering slaagt. Onder welke voorwaarden kan de Griekse openbare aanklager Drion eveneens aanklagen voor het aanvullende strafbare feit van winkeldiefstal?*

A. II. Oefeningen:

Zoek de volgende bevoegde uitvoerende autoriteiten en de talen die in het certificaat dienen te worden gebruikt:

1. Een Portugese openbare aanklager in Braga wenst de overlevering van Dieter Müller, van Duitse nationaliteit, die zich momenteel voor strafvervolgning in Turku, Finland bevindt.

Bevoegde autoriteit:

Taal:

2. Het Ierse Openbaar Ministerie ontvangt een EAB betreffende een vonnis van Leon Laselle, van Franse nationaliteit, die bij verstek werd veroordeeld door de arrondissementsrechtbank (“Tribunal de Grande Instance”) van Bordeaux, Frankrijk.

Bevoegde autoriteit:

Taal:

3. Een Spaanse bevoegde autoriteit in Málaga verzoekt om de aanwezigheid van Michail Lebedenski, van Russische nationaliteit, die in Nicosia, Cyprus verblijft.

Bevoegde autoriteit:

Taal:

A. III. Voorbeeldscenario 2, voortzetting van Zaak 1:

Tijdens de hoorzitting van de bevoegde Nederlandse districtsrechtbank, verklaart de verdediging van dr. Drion dat de detentieomstandigheden in Griekenland niet voldeden aan de normen, die in de zaak Aranyosi door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Hof van Justitie werden toegepast. De verdediging vreest dat Drion een onmenselijke en vernederende behandeling in de Griekse gevangenissen te wachten staat. Dit zou, volgens de verdediging, zijn rechten krachtens artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest schenden. De verdediging dringt er bij de rechtbank op aan om de overlevering te weigeren.

Vragen:

1. *Is de uitvoerende autoriteit verplicht om deze kwestie te behandelen?*
2. *Zo ja, hoe zal het ermee omgaan?*
3. *Heeft de uitvaardigende autoriteit ter zake een rol te spelen?*
4. *Heeft de uitvoerende autoriteit de mogelijkheid om de tenuitvoerlegging van het EAB te weigeren of uit te stellen?*

A. IV. Aanvullende taak: EAB naar Noorwegen?

Neem voorbeeldscenario 1 en vervang Nederland door Noorwegen en Nederlands door Noors en Maastricht door Bergen. Alle andere feiten blijven ongewijzigd. Hoe en op welke grond zou het Aanhoudingsbevel nu moeten worden uitgevaardigd en de vraag uit Voorbeeldscenario 1 worden beantwoord?

Deel B. Aanvullende opmerkingen voor de opleiders over de zaken

A. I. Zaak 1:

Afhankelijk van de lidstaat waar het seminarie plaatsvindt, worden de landen uit voorbeeldscenario's 1 en 2 aangepast. Zorg ervoor dat u een lidstaat neemt die sterk tegen euthanasie is gekant en één die het onder bepaalde omstandigheden toelaat.

A. IV. Aanvullende taak: EAB naar Noorwegen?

Deze taak kan worden gebruikt indien er tijd voor is en zou best enkel aan meer ervaren beoefenaars worden verstrekt.

I. Algemeen idee en hoofdthema's

Bij de eerste zaak ligt de nadruk op de betekenis van het concept wederzijdse erkenning. Hiermee wordt veel vertrouwen in elkaars strafrechtstelsels gesteld, wat vereist dat samenwerking plaatsvindt, zelfs in situaties waarin de gevonden oplossing in de eigen lidstaat volledig anders zou zijn. Het is van belang om te kunnen zien dat nationale juridische kwalificaties vaak niet van toepassing zijn. In beginsel dienen aanhoudingsbevelen als zodanig te worden behandeld en uitgevoerd. In de meeste situaties bepaalt de uitvaardigende lidstaat de voorwaarden. Er zijn evenwel enkele uitzonderingen. In de recente rechtspraak van het Hof zijn sommige uitzonderingen opgevoerd waarnaar niet in het Kaderbesluit wordt verwezen, maar waarmee in de praktijk toch rekening dient te worden gehouden. Bij het voorbereidend werk dat zij voor hun autoriteiten verrichten, dient gerechtelijk personeel een gevoeligheid te ontwikkelen voor het opmerken van deze situaties omdat zij vertragingen of zelfs een struikelblok kunnen opleveren voor de samenwerking of tot gevolgen kunnen leiden die na de overlevering van toepassing zijn.

De zaken en bijbehorende vragen werden ontworpen om de opleider en deelnemers te laten omgaan met:

1. de structuur en basisaannamen van wederzijdse erkenning in het algemeen en in de welbepaalde context van Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten in het bijzonder; NB: Als het oudste en exclusieve middel van uitlevering/overlevering, geldt het EAB als het proeflaboratorium voor alle instrumenten inzake wederzijdse erkenning. Recente rechtspraak inzake het EAB heeft derhalve onmiddellijke gevolgen voor iedere andere samenwerkingsvorm!
2. ontdekken welke autoriteiten aan beide zijden betrokken zijn;
3. de wijze waarop de taken tussen de uitvaardigende autoriteit en de uitvoerende autoriteit werden verdeeld.
4. de wijze waarop contact tussen de autoriteiten tot stand kan worden gebracht en welke waarborgen verleend dienen te worden;
5. de gevolgen van een overlevering voor de vervolging in de uitvaardigende lidstaat;

6. de gevolgen van een overlevering voor de vervolging in de uitvaardigende lidstaat;
7. de rol die de veroordeelde mogelijk kan spelen in een poging om de overlevering te blokkeren of om betere voorwaarden te verkrijgen

II. Werkgroepen en structuur van het seminarie

Voorafgaand aan het seminarie verstuurt de opleider een vragenlijst van een pagina waarin hij het ervaringsniveau van de deelnemers over het Kaderbesluit (KB) en diens toepassing toetst. Hij/Zij vraagt welke verwachtingen zij hebben en met welke vragen ze zitten die ze graag beantwoord zouden willen zien. De aldus verkregen informatie zal in de presentatie worden gebruikt en de keuzes beïnvloeden die voor de bepaling van de moeilijkheidsgraad van de te bespreken taken en de aanvullende vragen dienen te worden gemaakt. Het is belangrijk om deze informatie bij de hand te hebben, omdat het niveau van de deelnemers betreffende hun expertise, taalvaardigheden en dagelijkse taken in de praktijk naar verwachting uiteenlopend kan zijn.

De opleider zal de deelnemers een korte (Powerpoint)-presentatie aanbieden, waarin de belangrijkste kenmerken van het **Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten** worden toegelicht, zoals: reikwijdte, definities, bevoegde autoriteiten, verschil tussen overlevering voor strafvervolging en uitvoering, rol van de nationaliteit of woonplaats van de gezochte persoon, gronden tot weigering, termijnen, aanpassing, toepasselijk recht, vervolgbeslissingen, verplichtingen voor de LS (**ongeveer 15-20 minuten**).

Voorbeeldscenario 1 werd ontworpen om zowel zeer basale kwesties als een meer diepgaande analyse van verschillende problemen die zich kunnen voordoen aan bod te laten komen. De deelnemers zullen in groepen van 4-5 werken en over een met internet verbonden laptop beschikken om de vragen te beantwoorden. Met name het gebruik van de websites van het EJN, Eur-Lex en het Hof van Justitie worden daarbij aanbevolen. Het is de bedoeling dat deelnemers leren om deze websites voor het verkrijgen van door hen benodigde informatie te gebruiken om zo de huidige problemen op te lossen. Het oplossen van Zaak 1 en het beantwoorden van de vragen zou **ongeveer 1 uur en 40 minuten** in beslag nemen. Groepen die deelnemers met hetzelfde ervaringsniveau bijeenbrengen kunnen worden gevormd.

Op dit moment wordt een **pauze van 10 minuten** aanbevolen.

Het oplossen van de oefeningen vanaf punt A.II zou **10 minuten** in beslag nemen, omdat zij zijn bedoeld om de deelnemers het mechanisme te helpen begrijpen voor het vinden van een bevoegde autoriteit en van de in het Certificaat te gebruiken taal. Na de website van het EJV te hebben geraadpleegd, kan deze oefening ook als controleoefening worden gebruikt. Indien het oplossen van Zaak 1 meer tijd dan verwacht in beslag nam, kan deze oefening worden overgeslagen en als huiswerk worden opgegeven.

Voorbeeldscenario 2 dwingt de deelnemers om kwesties te behandelen die niet in de tekst van het Kaderbesluit gevonden kunnen worden, maar die evenwel van toepassing zijn op het praktische gebruik ervan en een snel antwoord vereisen. De deelnemers zullen in groepen van 4-5 werken en over een met internet verbonden laptop beschikken om de vragen te beantwoorden. Het oplossen van Voorbeeldscenario 2 zou **ongeveer 40-45 minuten** in beslag moeten nemen.

De overgebleven vragen zouden tot slot aan het eind van het seminarie moeten worden behandeld (voor **ongeveer 5-10 minuten**).

III. Aanvullend materiaal

Alle deelnemers dienen een kopie van het **Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en van de procedures van overlevering tussen de lidstaten** mee te brengen, met daarin opgenomen de Formulieren in de Bijlage. De deelnemers dienen daarnaast hun nationale bepalingen ter uitvoering van het Kaderbesluit mee te brengen of er toegang toe hebben.

(Opmerking voor de opleiders: Het zou interessant zijn om te zien en te controleren of de door de deelnemers meegebrachte tekst niet enkel de tekst in hun eigen landstaal is maar ook de tekst die de wijzigingen (zoals KB 2009/299) en rectificaties bevat die op de oorspronkelijke tekst werden aangebracht. Het komt nog altijd vaak voor dat de in 2002 gepubliceerde tekst in de praktijk zonder de daaropvolgende wijzigingen wordt gebruikt. NB: wat de rectificaties betreft, die verschillen van de ene taal op de andere en kunnen jaren na 2002 zijn gepubliceerd: zie bijv. de Nederlandse versie PB 2020 L 118/39. Indien er tijd voor is, is dit het juiste moment om hen in

het gebruik van Eur-Lex en [de geconsolideerde versie van wetteteksten](#) op te leiden)

Het is van doorslaggevend belang om het gebruik van online middelen te stimuleren!

IV. Recente ontwikkelingen

Gelieve te controleren of er in de afgelopen drie maanden een nieuwe zaak werd ingesteld of dat er een prejudiciële verwijzing naar het Hof van Justitie werd verricht.

Deel D. Oplossingen

A. I. Voorbeeldscenario 1:

Vragen:

Vraag 1. Bestaat er een verplichting voor Nederland om dr. Drion over te leveren en zo ja, onder welke voorwaarden?

Inleidende vraagstukken

De aard van de uitvaardigende autoriteit zou een inleidende vraag teweeg moeten brengen, namelijk of de uitvaardigende autoriteit een *rechterlijke autoriteit* als bedoeld in artikel 6 van het Kaderbesluit is. Een politieautoriteit kan een dergelijke autoriteit niet zijn, zo oordeelde het Hof in de [zaak Poltorak \(C-452/16 PPU\)](#). Recentelijk voegde het Hof daarnaast aanvullende vereisten voor openbare aanklagers toe (zie [C-489/19 PPU - NJ \[Parquet de Vienne\]](#)). In beginsel houdt dit in dat het duidelijk dient zijn of er een afzonderlijke beoordeling van de evenredigheid van het EAB heeft plaatsgevonden en er gerechtelijk toezicht door een rechter of rechtbank voorhanden is. Daarnaast dient duidelijk te zijn dat het Europees Aanhoudingsbevel op een nationaal aanhoudingsbevel is gebaseerd, zie daarvoor [de zaak Bob-Dogi \(C-241/15\)](#). Sommige lidstaten passen een systeem toe waarin een enkel aanhoudingsbevel op beide vragen van toepassing is. Het Hof wenst er twee te zien.

Deze in de jurisprudentie ontwikkelde vereisten kunnen tot vragen van de uitvoerende autoriteit aan de uitvaardigende autoriteit leiden. Helaas kunnen zij ook tot vertraging en frustratie leiden.

Zodra de aard van de uitvaardigende autoriteit als rechterlijke autoriteit werd vastgesteld of hersteld (NB: als vuistregel kunnen de meeste formaliteiten worden hersteld. Er is geen “ne bis in idem”-beginsel voor de uitvaardiging van EAB's) kan het EAB worden behandeld. Zie verder het antwoord op vraag 3.

Vraag 2. Zou het een verschil uitmaken indien de feiten zich niet in Griekenland maar in Nederland hadden voorgedaan?

Indien het feit zich in Nederland en niet in Griekenland voordeed, is de grond voor weigering van artikel 4, lid 7 van toepassing. De strafbare feiten vonden plaats in Nederland en dat verleent het land het recht om te weigeren. NB: de inleiding van artikel 4 spreekt van “kan weigeren.” Er is geen verplichting om ertoe over te gaan. NB: indien er tijd voor is, kan het interessant zijn om te zien hoe de verschillende lidstaten deze grond tot facultatieve weigering hebben uitgevoerd. Sommigen hebben het facultatief gehouden, terwijl anderen het tot een verplichte weigeringsgrond hebben gemaakt.

Vraag 3. Kan Nederland de strafbare feiten beoordelen en ze naar het Nederlands strafrecht kwalificeren?

In beginsel bestaat er een verplichting tot overlevering. Bij de beoordeling dient ieder afzonderlijk onderdeel van de tenlastelegging nauwkeurig te worden onderzocht. Het eerste betreft moord. Dit staat vermeld in de zogeheten lijst van strafbare feiten en wordt in artikel 2, lid 2 opgesomd. Het strafbare feit voldoet welzeker aan het vereiste minimum van artikel 2, lid 2 betreffende de op te leggen vrijheidsstraf. Als gevolg van het feit dat de Griekse autoriteiten het hokje van moord hebben aangekruist, kan de uitvoerende autoriteit niet tot een eigen beoordeling van het strafbare feit overgaan, maar dient zij dit eenvoudigweg over te nemen. Dit is eveneens het geval in een situatie waarin er een duidelijk verschil in opvattingen zou kunnen bestaan over de strafbaarheid van het strafbare feit of de toepassing van verschoningsgronden. In de concrete omstandigheden van de zaak, kunnen de Nederlandse autoriteiten de naar Nederlands recht toepasselijke opvattingen niet in de plaats van Grieks recht stellen.

Het tweede strafbare feit is *sabotage*. Dit behoort eveneens tot de lijst van strafbare feiten en hier geldt hetzelfde als wat voor moord werd verklaard. De minimumdrempel van artikel 2, lid 2 bedraagt 3 jaar. Zou het iets uitmaken indien Nederland geen strafbaar feit met de benaming sabotage kent? **[Opmerking voor de opleiders:** dit kan een interessante discussie teweegbrengen. In feite komt een dergelijk misdrijf niet voor in het Nederlandse Strafwetboek en allicht ook niet in dat van heel wat andere lidstaten. Dat is evenwel niet beslissend. Wat telt is dat de beslissingsstaat het vakje sabotage aankruiste, als gevolg waarvan het nationaal recht van de tenuitvoerleggingsstaat niet langer ter zake doet.

Vraag 4. Speelt de nationaliteit van de gezochte persoon een rol?

Ja, die speelt een rol. De gezochte persoon beschikt over de nationaliteit van de uitvoerende lidstaat. Op grond van artikel 5, lid 3 van het Kaderbesluit, kan de uitvoerende autoriteit de overlevering afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de persoon, na te zijn berecht, wordt teruggezonden naar Nederland om daar de vrijheidsstraf of de tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel te ondergaan die hem eventueel werd opgelegd in de uitvaardigende lidstaat (*retourverplichting*).

Deelnemers zouden er achter moeten kunnen komen of Nederland de vervulling van deze voorwaarde als vereist stelt. Deze informatie kan niet in de kennisgeving van Nederland worden teruggevonden (zie [de zaak Bob-Dogi](#)), maar wel in artikel 6, lid 1 van de nationale uitvoeringswet. Zie [deze juridische bibliotheek op de website van het EJN](#).

NB: waarschuwing Vertalingen van nationale wetgeving zijn zelden volledig bij de tijd. **Deze vraag vereist personeel om ook vooruit te denken en na te gaan of de betreffende strafbare feiten aanleiding geven tot zowel overlevering als overbrenging als bedoeld in Kaderbesluit 2008/909. Er dienen van de sanctie nog tenminste zes maanden te worden ondergaan (artikel 9, lid 1, letter h).**

Vraag 5. Zal de gezochte persoon zich in hechtenis bevinden tijdens de procedure?

Het antwoord wordt verstrekt in artikel 12 van het KB: het is de uitvoerende autoriteit die de beslissing neemt of dit naar nationaal recht noodzakelijk is. Zie [de zaak Lanigan \(C-237/15 PPU\)](#).

De opleider kan het onderzoek aanmoedigen wat gebruikelijk is in de betreffende lidstaat en in de lidstaat waaruit de deelnemer afkomstig is. Lidstaten zien in het feit dat de gezochte persoon de bescherming op grond van artikel 5, lid 3 zou verliezen indien hij zich onttrekt aan de rechtspleging vaak als een reden om hun onderdanen in afwachting van de overleveringsprocedure niet in hechtenis te houden.

Vraag 6. Welke autoriteiten zullen aan beide kanten betrokken zijn inzake dit EAB?

De uitvaardigende autoriteit is het Openbaar Ministerie verbonden aan het Hof van Beroep van Oostelijk Kreta, waarvan u de contactgegevens in de Atlas zult aantreffen.

Naam	Openbaar Ministerie verbonden aan het Hof van Beroep van Oostelijk Kreta (“Eisaggelia Efeton Anatolikis Kritis”)
Adres:	Plateia Daskalogianni
Afdeling (divisie):	
Stad:	Irakleio
Postcode:	71201
Telefoonnummer:	+30 2810 247813
Mobiel telefoonnummer:	
Faxnummer:	+30 2810 247813
E-mailadres:	eisefankr@yahoo.gr

Afhankelijk van de vraag of deze openbare aanklager zelf persoonlijk een EAB mag uitvaardigen dan wel of hij daartoe de beslissing van een rechtbank of rechter nodig heeft, is het mogelijk dat deze autoriteit erbij zal moeten worden betrokken.

De uitvoerende autoriteit is voor het hele land bevoegd:

Naam	Officier van Justitie te Amsterdam (Centrale Autoriteit EAB) IRC Amsterdam
Adres:	Postbus 115
Afdeling (divisie):	
	Centrale Autoriteit voor EAB's
Stad:	Amsterdam
Postcode:	1000AC
Telefoonnummer:	+31 88 6991270
Mobiel telefoonnummer:	+316 53332848
Faxnummer:	
E-mailadres:	eab.amsterdam@om.nl

NB voor opleiders: het is toegestaan om de uitvoerende lidstaat af te wisselen en voor een andere lidstaat te kiezen die geen gecentraliseerde EAB-taken heeft. U dient dan vervolgens de woonplaats van dr. Drion in die lidstaat te situeren.

Vraag 7. Wat is de in Nederland bepaalde procedure en hoeveel tijd neemt deze in beslag?

De procedure zal dan overeenkomstig de regels van het Kaderbesluit en de nationale uitvoeringswet voor de Amsterdamse districtrechtbank plaatsvinden. Het is goed om de termijnen als bedoeld in artikel 17 van het KB te bekijken. Als gevolg daarvan dient een beslissing binnen 10 dagen te worden genomen bij gevallen waarin toestemming van de persoon vereist is. (NB: indien er tijd voor is, zou het een goede leeroefening zijn om ons af te vragen wat de toestemmingsprocedure inhoudt en wat de gevolgen ervan zijn.) In andere gevallen dient de beslissing binnen 60 dagen te worden genomen en is deze onderworpen aan opgave van redenen, waarna de beslissing met dertig dagen mag worden verlengd. In het algemeen kost het lidstaten vaak moeite om de termijnen in acht te nemen. Zie p. 9 en 10 van [dit statistisch verslag dat op Nederland van toepassing is](#). Het Kaderbesluit voorziet geen sancties wanneer de termijnen niet worden nageleefd. Deze gevallen dienen evenwel bij Eurojust te worden gerapporteerd, zie daarvoor artikel 17, lid 7.

Vraag 8. Welke rol spelen de Griekse autoriteiten tijdens de overleveringsprocedure?

Zij dienen zich beschikbaar te stellen voor vragen om opheldering die gesteld kunnen worden. Voor het overige spelen zij geen enkele rol.

Vraag 9. Wanneer en hoe vindt de overlevering plaats?

De overlevering dient zo spoedig mogelijk plaats te vinden, op een datum die de betrokken autoriteiten in onderlinge overeenstemming vaststellen (artikel 23, lid 1). Overeenkomstig artikel 10, lid 2 mag dat niet later dan 10 dagen na de beslissing tot overlevering zijn. Gelieve op te merken dat dit kan worden verlengd en dat artikel 23, lid 4 tijdelijke opschorting om ernstige humanitaire redenen inruimt, bijvoorbeeld in geval van ziekte. Het Kaderbesluit vermeldt niet hoe de overlevering feitelijk plaatsvindt. In de praktijk wordt dit dan ook door de autoriteiten bepaald. De meest gebruikelijke wijze is een normale vlucht tussen de twee lidstaten, waarbij de gezochte persoon door de politie wordt begeleid. Buurlanden mogen bij een grenspost overleveren.

Vraag 10. Laten we aannemen dat de overlevering slaagt. Onder welke voorwaarden kan de Griekse openbare aanklager Drion eveneens aanklagen voor het aanvullende strafbare feit van winkeldiefstal?

Deze vraag brengt de toepassing van het specialiteitsbeginsel ter sprake dat de gezochte persoon beschermt tegen vervolging voor een strafbaar feit dat niet het voorwerp van de overlevering uitmaakte of waarvoor de overlevering werd gevraagd maar geweigerd.

Na overlevering mag om aanvullende toestemming voor bijkomende strafbare feiten worden verzocht. Artikel 27, lid 4 bepaalt de procedure. In de praktijk, luidt de beoordeling dan als volgt:

Winkeldiefstal behoort niet tot de lijst van strafbare feiten. Dit betekent dat artikel 2, lid 4 van toepassing is en dient de dubbele strafbaarheid te worden nagegaan. De uitvaardigende autoriteit dient de toepasselijke wetsbepalingen vast te stellen, na te gaan of aan de minimumdrempel van 12 maanden opsluiting werd voldaan en een nauwkeurige omschrijving van de feiten te verstrekken. De uitvoerende autoriteit zal nagaan of het hier een strafbaar feit naar Nederlands recht betreft. Naar verwachting zal het strafbare feit van winkeldiefstal aan alle vereisten voldoen en zal bijkomende toestemming worden verleend.

Alvorens het EAB uit te vaardigen, dienen de rechtbank of leden van het parket in de uitvaardigende lidstaat zich ervan te vergewissen of er eventueel nog strafbare feiten voorhanden zijn, waarvoor de gezochte persoon in zijn lidstaat wordt gezocht. Zo ja, dan dient te worden beoordeeld of het gepast is om dat/die strafbare feit(en) op het EAB te vermelden. Dit zou tot voordeel hebben dat alle strafbare feiten in een enkele procedure behandeld kunnen worden en zo bijkomende verzoeken worden voorkomen.

Het parket in de uitvaardigende lidstaat waarbij er ten gevolge van een overlevering een strafprocedure lopende is, dient ter dege de beperkingen voor ogen te houden die door het specialiteitsbeginsel als bepaald in artikel 27, lid 2 werden opgelegd. Er mag geen vervolging plaatsvinden. NB: Artikel 27, lid ruimt de mogelijkheid in om deze beperking te laten vallen, maar dan enkel tussen de lidstaten die zulks formeel ter kennis hebben gebracht. Deelnemers kunnen als oefening opzoeken of dit het geval is tussen de twee betrokken lidstaten. (Deelnemers behoren dit voor hun eigen staat te kennen) Het antwoord luidt dat noch Griekenland noch Nederland een dergelijke kennisgeving hebben verricht. In de praktijk hebben zeer weinig lidstaten een dergelijke kennisgeving

verstrekt. NB: gelieve op te merken dat indien het Kaderbesluit naar zulke kennisgeving verwijst, deze kennisgeving eventueel kan zijn gewijzigd. Met andere woorden: raadpleeg daartoe steeds de website van het EJV. Zie bijvoorbeeld de recent gewijzigde [kennisgeving van Roemenië van 13 maart 2020](#).

A. II. Oefeningen:

Zoek de volgende bevoegde uitvoerende autoriteiten en de talen die in het certificaat dienen te worden gebruikt:

Om de bevoegde autoriteiten te vinden, gebruiken we de **Atlas** die op de website van het EJN beschikbaar is - www.ejn-crimjust.europa.eu, kiezen de tenuitvoerleggings-LS'en als de uitvoerende landen en vervolgens maatregel 901. *Europees aanhoudingsbevel*.

Wat de talen voor het Certificaat betreft, gebruiken we de Sectie - Toezichtsmaatregelen - Kennisgevingen voor iedere LS, dat [hier beschikbaar](#) is.

Indien niets in verband met artikel 8, lid 2 van het KB werd meegedeeld, dan zal/zullen de ta(a)l(en) van de LS worden gebruikt.

De resultaten zouden als volgt moeten zijn:

1. Een Portugese openbare aanklager in Braga wenst de overlevering van Dieter Müller, van Duitse nationaliteit, die zich momenteel voor strafvervolging in Turku, Finland bevindt.

De Portugese bevoegde autoriteit bevindt zich in Guimarães, zie de website van het EJN.

Naam	Tribunal da Relação de Guimarães
Adres:	Largo João Franco 248
Afdeling (divisie):	
Stad:	Guimarães.
Postcode:	4810-269
Telefoonnummer:	
Mobiel telefoonnummer:	
Faxnummer:	
E-mailadres:	

Er is één centrale autoriteit voor het hele land. Volgens de kennisgeving aanvaardt Finland EAB's in het Fins, Zweeds en Engels. NB: Ik merkte (in mei 2020) op dat het naar de website van het EJN geüploade document, dat de vertaling van de kennisgeving naar het Engels zou moeten bevatten, niet in die taal maar in het Fins was opgesteld.

(NB: Opleider: het kan zeer nuttig zijn om deze zoekopdracht samen met de groep op het scherm uit te voeren. Zoek samen op de website van het EJN. Er bestaan verschillende manieren om het antwoord te vinden. Het is vooral belangrijk dat de deelnemers hun weg leren vinden op de website.)

Naam	District van het openbaar ministerie van Zuid-Finland (Etelä-Suomen syyttäjälue)
Adres:	Porkkalankatu 13
Afdeling (divisie):	
Stad:	Helsinki
Postcode:	00180
Telefoonnummer:	+358 29 562 2100
Mobiel telefoonnummer:	
Faxnummer:	+358 29 562 2203
E-mailadres:	etela-suomi.syyttaja@oikeus.fi

(Indien er tijd voor is, kan de vraag aan de deelnemers worden voorgelegd of het nodig is om een vertaling van het EAB naar het Duits te voorzien, indien de gezochte persoon over de nationaliteit van die staat beschikt. Dit houdt verband met de toepassing van Richtlijn 2010/64 betreffende vertaling en vertolking. Deze vraag kan inderdaad aan bod komen zodra de gezochte persoon bij de procedure betrokken is. Het zal dan afhangen van het feit of de gezochte persoon de taal van het EAB al dan niet begrijpt.)

2. Het Ierse Openbaar Ministerie ontvangt een EAB betreffende een vonnis van Leon Laselle, van Franse nationaliteit, die bij verstek werd veroordeeld voor de arrondissementsrechtbank (“Tribunal de Grande Instance”) van Bordeaux, Frankrijk.

Naam	Cour d'Appel de Bordeaux
Adres:	Place de la République
Afdeling (divisie):	
Stad:	BORDEAUX CEDEX
Postcode:	33077
Telefoonnummer:	(+33) 556013400
Mobiel telefoonnummer:	
Faxnummer:	(+33) 556442830
E-mailadres:	
Naam	Centrale Autoriteit voor EAB's
Adres:	Ministerie van Justitie en Wets hervorming 51 St Stephens Green
Afdeling (divisie):	Dublin 2
Stad:	
Postcode:	
Telefoonnummer:	00 353 1 408 6100
Mobiel telefoonnummer:	

Faxnummer:	00 353 1 408 6117
E-mailadres:	warrantsmail@justice.ie

Er is één centrale autoriteit voor het hele land. Volgens de kennisgeving aanvaardt Ierland EAB's in het Iers en Engels.

3. Een Spaanse bevoegde autoriteit in Málaga verzoekt om de aanwezigheid van Michail Lebedenski, van Russische nationaliteit, die in Nicosia, Cyprus verblijft.

De Spaanse bevoegde autoriteit is voor het hele land bevoegd:

Naam	Servicio Común de Registro, (Para el reparto entre los Juzgados Centrales de Instrucción)
Adres:	Goya 14
Afdeling (divisie):	
Stad:	Madrid
Postcode:	28071
Telefoonnummer:	(+34) 91.400.62.13/26/25
Mobiel telefoonnummer:	
Faxnummer:	(+34) 91.400.72.34/35
E-mailadres:	audiencianacional.scrda@justicia.es

De bevoegde autoriteit in Cyprus is:

Naam	Ministerie van Justitie en Openbare Orde
Adres:	125 Athalassas Avenue
Afdeling (divisie):	
Stad:	Nicosia
Postcode:	1461
Telefoonnummer:	+357 22805928; +357 22805950/951
Mobiel telefoonnummer:	
Faxnummer:	+357 22518328; +357 22518356;
E-mailadres:	akyriakides@papd.gov.cy

Er is één centrale autoriteit voor het hele land. Volgens de kennisgeving, die op van de website van het EJN kan worden geraadpleegd

aanvaardt Cyprus EAB's in zijn officiële talen en in het Engels. NB: deze kennisgeving vereist dat de uitvaardigende autoriteit, indien zij het EAB niet in het Engels verstuurt, weet wat de officiële talen van Cyprus zijn.

(Indien er tijd voor is, kan de vraag aan de deelnemers worden voorgelegd hoe de vertaling van een EAB naar een andere taal wordt verricht. Hierbij is van wezenlijk belang of de vertaler die met de taak wordt gelast het volledige, oorspronkelijke document ontving en dat vervolgens heeft vertaald, of dat hij/zij erop gewezen werd dat het EAB en het bijbehorende formulier in alle authentieke talen van de Europese Unie beschikbaar zijn. Indien geen verdere instructies werden verstrekt, bestaat er een grote kans dat de vertaler alles vanaf nul vertaalt, met inbegrip van het formulier. Dit zou ertoe kunnen leiden dat begrippen uit het formulier een andere betekenis krijgen dan in de originele tekst. Dit kan op zijn beurt tot misverstanden, vragen om opheldering en vertraging kunnen leiden. Vertalers dienen enkel te vertalen wat in het formulier werd ingevuld en niet het formulier zelf. [Alle authentieke teksten kunnen hier worden gevonden en gedownload.](#) Deze opmerking is evenzeer van toepassing voor degenen die de verzameling van zaken en instructies vertalen.)

A. III. Voorbeeldscenario 2, voortzetting van Zaak 1:

Deze vraag voegt een recenter probleem toe aan de uitvoering van een EAB, dat zijn oorsprong vindt in de jurisprudentie van het Hof van Justitie (Zie 5 april 2016, gevoegde zaken [C-404/15 en C-659/15 PPU](#), *Pál Aranyosi (C-404/15) en Robert Căldăraru (C-659/15 PPU)*). Dit toont nog maar eens aan dat wederzijdse erkenning niet in steen is gebeiteld en dat er bepaalde beperkingen kunnen bestaan op de algemene verplichting om een EAB na te leven. De door het Hof opgelegde eisen hebben gevolgen voor zowel de uitvoerende autoriteit als de uitvaardigende autoriteit. Eerstgenoemde wordt verplicht om aanvullende gegevens te vragen betreffende de detentieomstandigheden waar de gezochte persoon na overlevering mee te maken zal krijgen. Laatstgenoemde zal deze vragen moeten beantwoorden en een waarborg moeten bieden dat de gezochte persoon naar een specifiek genoemde penitentiaire inrichting wordt gebracht en daar wordt gedetineerd.

Vraag 1. Is de uitvoerende autoriteit verplicht om deze kwestie te behandelen?

Ja, zij is daartoe verplicht. De bewering van de verdediging houdt verband met de mogelijke schending van rechten met een absoluut karakter in de beslissingsstaat. Het Hof heeft geoordeeld dat een gezochte persoon steeds tegen een dergelijk risico dient te worden beschermd.

Vraag 2. Zo ja, hoe zal het ermee omgaan?

De jurisprudentie van het Hof heeft als gevolg dat de beslissingsstaat een gevangenis in onberispelijke omstandigheden zal moeten aanduiden waar de gezochte persoon zal worden gedetineerd. Deze informatie dient verband te houden met de plaats waarin het daadwerkelijk voornemens is de gezochte persoon te detineren. De nadruk ligt daarmee op voorzienbare gevolgen op de korte termijn. In de concrete omstandigheden van onze zaak houdt dit in dat, indien de Amsterdamse districtsrechtbank van oordeel is dat de omstandigheden van de gevangenis waar Drion naartoe zal worden gebracht niet aan artikel 4 van het Handvest voldoen, de Griekse autoriteiten een andere gevangenis dienen aan te duiden die de test kan doorstaan. NB: het Hof heeft geoordeeld dat dit hele probleem, in beginsel wel tot opschorting maar niet tot een definitieve weigering kan leiden.

Vraag 3. Heeft de uitvaardigende autoriteit ter zake een rol te spelen?

Ja, die heeft zij. Zij zal zeer concrete informatie over de omstandigheden van de gevangenis dienen te verstrekken zoals de gezochte persoon die zal ondergaan. Dit komt zelfs neer op vermelding van het aantal vierkante meter dat per persoon beschikbaar is alsook het aantal uren dat buiten de cel kan worden doorgebracht en eventuele andere faciliteiten. Bijvoorbeeld [in de zaak Dorobantu \(C-128/18\)](#), stelde de uitvaardigende autoriteit de uitvoerende autoriteit in kennis “dat Dorobantu in het kader van voorlopige hechtenis tijdens zijn proces zou worden ondergebracht in een vierpersoonscel met een oppervlakte van 12,30 m², 12,67 m² of 13,50 m², of in een tienpersoonscel met een oppervlakte van 36,25 m². Indien Dorobantu wordt veroordeeld tot een vrijheidsstraf, zou hij in eerste instantie worden geplaatst in een penitentiaire inrichting waarin elke gedetineerde beschikt over een oppervlakte van 3 m². Mocht hij daarna in het gesloten regime terecht komen, dan zouden de detentieomstandigheden dezelfde blijven, maar in het geval dat het open of halfopen regime op hem wordt toegepast, zou hij worden geplaatst in een cel met 2 m² oppervlakte per persoon.”

Vraag 4. Heeft de uitvoerende autoriteit de mogelijkheid om de tenuitvoerlegging uit te stellen?

Ja, die heeft zij. Zoals eerder vermeld, dient het resultaat in beginsel de uitvoering van het EAB te zijn. Het Hof heeft nu evenwel voor ogen dat dit in sommige uitzonderlijke omstandigheden mogelijk niet het geval kan zijn.

A. IV. De Noorse zaak

De Overeenkomst van 2006 tussen de Europese Unie en de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen betreffende de procedures voor overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie en IJsland en Noorwegen werd op 1 november 2019 van kracht. De gelijkenissen met het EAB zijn onmiddellijk zichtbaar. Er worden evenwel *aanhoudingsbevelen* - en geen EAB's - naar en van Noorwegen en IJsland uitgevaardigd. Artikel 3 van de Overeenkomst stelt dezelfde voorwaarden voor wat de feiten betreft om in aanmerking te komen voor een overlevering als bedoeld in artikel 2 van het KB. Gelieve op te merken dat het Verdrag van 1957 betreffende uitlevering van de Raad van Europa met Noorwegen en IJsland niet langer van toepassing is (Artikel 34-Verdrag). Naar verwachting zal ook Noorwegen de overlevering voor alle drie strafbare feiten toestaan.